

Jaunākās Ziņas: Otrdiena, 22. jūnijs, 1937

Ziemeļlatvijas dziedātāju pulki Valmierā

Jau 10. reizi sanāca kopā un lika izskanēt senā Tāļivalža skaistajā zemē latviskai dziesmai; tas liecina, ka šai plašajā, dabas daiļotajā novadā, kur stalti un svinīgi paceļas Zilais kalns, kur spoguļojas Burtnieku ezers, kur līčloku dodas lejup Gauja, nav rimušas tautā daiļuma dziņas, bet gan izpaužas ar vēl lielāku spēku, dižāk, varenāk. Gatavojoties nākošajiem vispārējiem dziesmu svētkiem, kuj-iem jānotiek pēc gada Rīgā, Ziemeļlatvijas kori pirmie šovasar pacēla savus dziesmu karogus, aicināja dziesmu draugus uz savu desmito sanākumi Valmierā. Iepriecināja dziedātāju kuplais skaits (ap 50 korus ar apmēram 1300 dalībnieku). Ieradies pat latviešu koris no Moizekiles (Igaunijā). Jau agrākajos Ziemeļlatvijas dziesmu svētkos nācies novērot šī novada korus drošus, kuplus un skaidrus dziedājumus. To no jauna apliecināja Beverīnas dziedātāji tālie pēcnieki arī šoreiz, un, varbūt, vēl vingrāk, drošāk, pār-liecinošāk. Svētku sarīkošanu bija godam veicis 8. Valmieras aizsargu pulks un Valmieras Latviešu biedrība ar saviem enerģiskajiem priekšniekiem — pulka komandieri Prauliņu un notāru P. Ozoliņu. Viņu darbu vērot bija ieradies valdības uzdevumā izglītības ministrs prof. Tentelis, kas nesa arī sveicienus un labākos novēlējumus no valsts prezidenta Dr. K. Ulmaņa. Dziedātāji un pārējie svētku dalībnieki Tautas Vadoni sumināja jūsmīgiem aplausiem. Kad izgl. ministrs Ziemeļlatvijas 10. dziesmu svētkus bija atklājis, apvienotais koris pacilāti noskandināja orķestra pavadījumā valsts himnu. Koncerta programma trijos posmos: divi pirmajos oriģināldziesmas, pēdējā — tautasdziesmas. Dziesmu izvēle gaumīga, nozīmīga — vārds bija dots ir vecākajiem, vidējiem, ir pašiem jaunākajiem latviešu autoriem. Vispirms koris noskandināja braši, pilnskanīgi Vītola Svētī, Dievs, šo zemi, kas Reitera uztverē un izveidojumā guva vīrišķīgu sparū, ritmisku stingrību, precizitāti. Jau šīnī dziesmā koris apliecināja balsu kuplumu, krāšņumu, skaidrību. Jāpiezīmē tomēr, ka līdzās šai dziesmai, un tieši šeit Valmierā, gan liktos dabīgi un piemēroti, ja atskanētu arī Vītola Beverīnas dziedonis, ko vietējā — šaurākā—nozīmē varētu uzskatīt pat par Valmieras himnu. Vokāli un muzikāli skaidru, vingru iztulkojumu guva sekojošās J. Cīruļa un J. Zālīša dziesmas. „Varenā Rīga” jāpieskaita nevien paša Cīruļa, bet vispāri mūsu jaunākajām un iezīmīgākajām patriotiskajām dziesmām. Zālīša „Ceļš uz dzimteni” intonā-cijas ziņā vēl gluži nepadevās (sākuma posmā un pirmo reizi). Abas dziesmas bija jā-atkārtoti, abus autorus izsauca. Priekšnesumu pirmo posmu koris pūtēju orķestra pavadījumā noslēdza ar Andr. Jurjana populāro kantāti „Tēvijai”. Liegais un tomēr žirgtais metodisms arī šoreiz saistīja klausītāju uzmanību. Jauki, iejūtīgi, parādīt balss tīkamo plūdumu un muzikalitāti, dziedāja šeit solo (Lūgšanu) E. Mekša kdze. PAGRŪTĀK ar pavadījumu veicās orķestrim. Arī kantāte bija jāatkārto. Otrajā posmā, atskanojot E. Dārziņa, A. Kalniņa, E. Melngaiļa, V. Ozoliņa un J. Norviļa dziesmas, diriģents panāca vēl lokanāku un smalkjūtīgāku priekšnesumu. Dzidrus piano dzirdējām dziesmā Mēness starus stīgo (Dārziņa), Meža meita (A. Kalniņa), sirsnību, jūsmu Latvija daiļā (V. Ozoliņa) un Dziesmu kalnā (Norviļa). Gandrīz visas minētās dziesmas bija jāatkārto, šo daļu vainagoja Melngaiļa krāšņi darinātā līgo dziesmu virkne (Jāņu vakars). Pēdējā posmā — tautas dziesmas Vītola, Graubiņa, Melngaiļa un Dārziņa jūn. sabalsojumā. Koris, uzmanīgi sekojot virsdiriģenta Reitera impulsīvajiem mājiņiem, panāca īsti vijīgu, dinamiski izteiksmīgu priekšnesumu. Spoži izskanēja Rī-gā pirkus zirgu (Vītola), Taisām tiltu pār Daugavu (autoru Graubiņu izsauca un sumināja), liegi niansēti Svešā zemē (Melngaiļa), temperamentīgi, gan mazliet vienveidīgā izteiksmē, bet ar interesantu, efektīgu akcentu disonantā noslēg. akorda beigās. Reitera darbs ar kori vainagojās spožiem panākumiem. Dziesmu iztulkojumi aizvien raisījās plastiski, pārlicinoši. Saprotais, pagadījās lāgiem nedrošākas epizodes, bet tās nenoēnoja kopējo vingri un izteiksmīgi ritošo priekšnesumu. Rūpīgais darbs kopmēģinājumos deva gandarījumu ir klausītājiem, ir pašiem dziedātājiem. Koncerts noslēdzās ar J. Mediņa Tev mūžam dzīvot, Latvija (orķ. pavadījumā). Rīkotāji pateicās čaklajiem dziedātājiem par pūlēm, izteica atzinību

par panākumiem. Jūsmīgi suminājumi diriģentam. Un pašās beigās vēl — Lai līgo lepna dziesma pāršalca svētku laukumu. Ja, varbūt, 10. Ziemeļlatvijas dz. svētki neattaisnoja visas cerības materiālā ziņā, toties nenoliedzami pozitīvi to mākslinieciskie panākumi. Jānis Zālīts.